

# NAŠE VOJENSKÉ VĚCI V CIZÍ LITERATUŘE

Podplukovník František Ullman:

## **Naše tanky a obrněné automobily.**

(Úsudek známého rak. odborníka.)

Rakouský major m. sl. Dr. techn. B. Heigl, známý odborník a znatel moderní doprovodné zbraně pěchoty, tanků a obrněných automobilů, vydal nedávno v novém vydání knihu „Taschenbuch der Tanks“,\*) jejíž recenze bude uveřejněna v literárním přehledu v 11. čísle VR. Slyšíme úsudek o našich tancích a obrněných automobilech.

Autor knihy považuje naše pancéřové zbraně za nejlepší celého evropského kontinentu, obrněné automobily beze vší pochyby za nejlepší z doposud známých. V poslední době pracovalo se v Československu mnoho na zdokonalení pancéřových zbraní. O materiálu a formacích se zachovává přísné tajemství, proto soudí autor, že se v své knize ve statí „Československo“ nevyvaruje omylů.

Organisace tankových jednotek je v pozoruhodném vývoji. V poslední době otázka postavení tankových jednotek konečně se oetla ve vážném stadiu. Je snaha postavit 6 praporů po 17 tancích; bude mít tedy čs. armáda celkem asi 100 tanků. Mimo určitého počtu francouzských tanků typu „Renault“ budou to tanky vlastní výroby: KH—50 (kolohousenka) a KH—60. O tanku KH—50 referoval autor již v knize z roku 1927 takto: „Je to první kolohousenkovitý pro pole způsobilý tank všech armád. Jeho rychlost je asi 1 a ½krát větší než francouzských tanků Renault; může zasáhnouti do boje ještě relativně neupotřebený. Hlavní přednost jeho je s hlediska operativního. Rychlé pohyby jeho kol a možnost jízdy až na 300 km denního pochodu činí jej pro pohybnou válku výborně způsobilým. Může bez obtíží, je-li komunikace volná, z pochodového proudu vybočiti, aby zasáhl do střetného boje daleko vpředu. Jeho velká rychlost na ko-

\*) Mnichov 1930 (Lehmann).

munikacích umožňuje mu operovati s motorisovanými jednotkami." Přes to nejsme prý s tímto typem tanků zcela spokojeni a proto konají se pokusy zvýšiti jeho rychlost silnějším motorem a odstraniti ještě jiné vyskytnuvší se závady. Tak prý máme nový typ KH—60. Udává o něm data a podotýká výslovně, že jsou zaručeně správná. Autor mluví o dalších pokusech nových typů tanků, které se konají v Brně a ve Škodových závodech.

Obrněné automobily, jichž užívá čs. armáda, se stále zdokonalují a jest jich již 5 až 6 typů. Je jich podle oficiálních zpráv 12, čemuž autor nevěří a odhaduje jejich počet nejméně na 60. Popisuje všechny typy obrněných automobilů a přináší jejich vyobrazení. O novém typu obrněných automobilů Škoda vz. 1929 soudí, že je viděti pokrok v konstrukci proti modelu PA—2. Tento typ je však nejznámější. Jeho vnější forma je výtečná, ovšem lze ji těžce zhotoviti. Ví dokonce, že prý byly s typem obrněných automobilů Tatra—6 konány pokusy v jízdě ve sněhu a že bylo docíleno výborných výsledků. Jak o vz. Škoda 1929, tak i o vz. Tatra—6 udává některá data, tentokrát jen podle vlastního odhadu. Konečně se zmiňuje autor také o našich pancéřových vlcích a pancéřových dresinách.

Rozhodnutí o obranných zbraních k potírání nepřátelských tanků a obrněných automobilů prý ještě nepadlo, ačkoliv se konají stále pokusy. Toho času je k dispozici pro tento účel jen dobré novodobé pěchotní střelivo, které se vyrovná německému střelivu, není-li lepší.

## RŮZNÉ ZPRÁVY

### Československo.

Generál Moyrand: „*Cours de tactique appliqué*“. Generál Moyrand, profesor všeobecné taktiky na válečné škole v Paříži, sepsal svá cvičení přednášená na válečné škole. Předpisy polního řádu, jakož i teoretické nauky taktiky jsou zde aplikovány na jednotlivé praktické příklady.

V každém příkladě uvádí se napřed rozbor prvků rozhodnutí, úvahy nepříteli a sloučení těchto úvah, z kterých pak vyplývá rozhodnutí velitele a všeobecný operační rozkaz, rozkazy pro letectvo a zpravodajský rozkaz, jež jsou uvedeny na konci každého příkladu. V díle je celkem probráno 16 příkladů, pojednávajících o všech fázích boje: přibližování, zahajovací boj, útok, pronásledování, obrana, ústup, ústupový manévř, pochody, železniční transporty a přesun na autech.

Svým logickým uspořádáním jest dílo gen. Moyranda jedinečným, hodí se výborně pro soukromé studium taktiky. Ačkoliv se opírá o francouzskou organizaci, zůstávají úvahy v díle uvedené v platnosti pro každou moderní armádu; jsou to úvahy o taktice, jak se vytvořila v důsledku vrcholné nadvlády na bojišti během světové války, kterážto nadvláda potrvá tak dlouho, dokud zůstane nynější výzbroj armád.

Překlad díla gen. Moyranda vyjde v listopadu t. r.

Doporučujeme tuto významnou knihu každému důstojníkovi jako pomůcku pro sebevzdělání a jako přípravu pro různé školy a kursy.

Objednávky přijímá pplk. gšt. Karel Pražák, IV/2. odděl. MNO. Počet exemplářů bude se řídit podle počtu objednávek, takže bez přihlášky nebude možno knihu později zaslati.

★

Srbchorvatsky snadno bez učitele naučí osvědčená metoda „*Srbchorvatsky v 1000 slovech*“, kterou zpracoval lektor na pražské universitě Dr. Dragutin Procházka. Kdo chce rychle ovládati sloven i písmem Srbchorvatštinu, musí sáhnouti po této učebnici, psané výhradně pro praktický život. Právě vyšel sešit 6. za Kč 4.80. Vydává Zemědělské knihkupectví A. Neubert v Praze a dodá každý knihkupec, u něhož lze si vyžádati ukázkovou lekci.

### Francie.

Zřízení motocyklové eskadrony ve francouzském vojsku. Ve francouzské armádě byla nedávno postavena první motocyklová eskadrona. Byla přidělena 5. dragounskému pluku v Lyonu a má 80 motocyklů s přívěsným vozíkem systém René-Gillet. Je rozdělena na 4 čety. Každá četa má 20 motocyklů. Přívěsné vozíky mají býti nejen k dopravě vojinů, nýbrž též k dopravě zbraní a střeliva. V. K.